

Брюксел, 7.3.2017 г.
С(2017) 1600 final

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 7.3.2017 година

**за по-ефективен процес на връщане при прилагането на Директива 2008/115/ЕО
на Европейския парламент и на Съвета**

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 7.3.2017 година

за по-ефективен процес на връщане при прилагането на Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

- (1) В Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ се установяват общи стандарти и процедури, които държавите членки да прилагат за връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети страни.
- (2) Механизмът за оценка по Шенген² и информацията, събрана чрез Европейската мрежа за миграцията³, дадоха възможност да се извърши задълбочена оценка на това как държавите членки изпълняват политиката на Съюза в областта на връщането.
- (3) Оценка показват, че свободата на преценка на държавите членки, която Директива 2008/115/ЕО позволява, е довела до непоследователно транспониране в националните законодателства, което има отрицателно влияние върху ефективността на политиката на Съюза в областта на връщането.
- (4) След влизането в сила на Директива 2008/115/ЕО и с оглед на нарастващия миграционен натиск върху държавите членки предизвикателствата, на които политиката на връщане на Съюза трябва да отговори, се увеличиха и този аспект на цялостната европейска миграционна политика бе изведен на преден план. В заключенията си от 20—21 октомври 2016 г.⁴ Европейският съвет призова за укрепване на националните административни процедури за връщане.
- (5) В декларацията от срещата на държавните и правителствените ръководители в Малта⁵ на 3 февруари 2017 г. беше подчертана необходимостта от преразглеждане на политиката на връщане на ЕС въз основа на обективен анализ на начина, по който се използват правните, оперативните, финансовите и практическите инструменти, с които разполагат ЕС и държавите членки. В декларацията беше приветствано намерението на Комисията да представи в

¹ Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98).

² Регламент 1053/2013/ЕС на Съвета от 7 октомври 2013 г. за създаването на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на решението на изпълнителния комитет от 16 септември 1998 г. за създаване на Постоянен комитет за оценка и прилагане на Споразумението от Шенген (ОВ L 295, 6.11.2013 г., стр. 27).

³ Решение 2008/381/ЕО на Съвета от 14 май 2008 г. за създаване на Европейска мрежа за миграцията (ОВ L 131, 21.5.2008 г., стр. 7).

⁴ Заключения на Европейския съвет от 20—21 октомври 2016 г. (EUCO 31/16).

⁵ Съобщение за печата на Европейския съвет 43/17 от 3 февруари 2017 г.

кратък срок актуализиран план за действие на ЕС относно връщането и да предостави насоки за по-оперативно връщане от страна на ЕС и на държавите членки и ефективно обратно приемане въз основа на действащите достижения на правото на ЕС.

- (6) С оглед на настоящото увеличаване на броя на гражданите на трети страни, които влизат и пребивават незаконно в държавите членки, и с цел да се осигури подходящ капацитет за закрила на нуждаещите се, е необходимо да се използват в пълна степен възможностите за гъвкавост, предвидени в Директива 2008/115/ЕО. По-ефективното прилагане на тази директива ще намали възможностите за злоупотреба с процедурите и ще отстрани недостатъците, като същевременно се гарантира защитата на основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (7) В настоящата препоръка се предоставят насоки как да се използват разпоредбите на Директива 2008/115/ЕО, за да се постигне по-голяма ефективност при процедурите за връщане, и се отправя призив към държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да премахнат правните и практическите пречки пред връщането.
- (8) Една ефективна политика за връщане на Съюза изисква ефективни и пропорционални мерки за залавянето и установяването на самоличността на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, бързо обработване на техните случаи и достатъчен капацитет, за да се осигури присъствието на тези лица с оглед на тяхното връщане.
- (9) За да се организира връщането, на национално равнище е нужна съгласувана и добре интегрирана организация от мултидисциплинарни компетентности. Освен това то налага използването на процедури и инструменти, които да позволяват на компетентните органи да имат своевременно достъп до информация, както и да дават възможност за сътрудничество между всички участници в различните процедури.
- (10) Необходими са служители с разностранни профили и умения, които заедно да обединяват всички необходими компетентности, така че националните органи да бъдат в състояние да отговорят на нуждите, особени в случаите, когато държавите членки понасят значителна тежест при изпълнение на задължението за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни. При организиране на този интегриран и координиран подход държавите членки следва да използват в пълна степен наличните финансови инструменти, програми и проекти на Съюза в областта на връщането, по-специално Фонд „Убежище, миграция и интеграция“. Във връзка с това държавите членки следва да вземат предвид и миграционния натиск, с който трябва да се справят компетентните органи.
- (11) В съответствие с член 6, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО държавите членки следва систематично да издават решение за връщане на граждани на трети страни, които пребивават незаконно на тяхна територия. Законодателството и практиката в държавите членки не способстват за пълното изпълнение на това задължение при всички обстоятелства, като по този начин се подкопава ефективността на системата за връщане на Съюза. Така например някои държави членки не издават решения за връщане след отрицателно решение по молба за убежище или за разрешение за пребиваване, или не издават

подобни решения по отношение на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, които не притежават валиден документ за самоличност или за пътуване.

- (12) В зависимост от институционалното устройство на държавите членки, по-специално в случаите, когато в процеса на връщане участват различни органи, след издаването на решение за връщане не следва непременно или непосредствено искане до органите на трети страни за проверка на самоличността на незаконно пребиваващ гражданин на трета страна и за издаване на валиден документ за пътуване.
- (13) Съгласно член 13 от Кодекса на шенгенските граници⁶ лице, което незаконно е преминало граница и което няма право на престой на територията на съответната държава членка, се задържа и за него се прилагат процедурите, съобразени с Директива 2008/115/ЕО.
- (14) В Директива 2008/115/ЕО се предвижда при нейното прилагане да се взема надлежно предвид здравословното състояние на съответните граждани на трети страни, както и да се предоставят спешни медицински грижи и основно лечение на болести преди връщането. От основно значение е обаче да се гарантира изпълнението на решенията за извеждане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни и да се предприемат мерки за предотвратяването на действия, които затрудняват или възпрепятстват връщането, като например представянето на нови неверни медицински оплаквания. Освен това е необходимо да се въведат мерки, с които по ефективен начин да се преодолее проблемът с подаването на молби за убежище единствено с цел да се забави или затрудни изпълнението на решения за връщане.
- (15) Директива 2008/115/ЕО задължава незаконно пребиваващия гражданин на трета страна да напусне територията на Съюза, но изисква решенията за връщане да бъдат изпълнени само от издаващата ги държава членка. Процесът на връщане може да бъде започнат във всяка държава членка, в която е заловен съответният незаконно пребиваващ гражданин на трета страна. Взаимното признаване на решенията за връщане, както е предвидено в Директива 2001/40/ЕО на Съвета⁷ и Решение 2004/191/ЕО на Съвета⁸, ще ускори процеса на връщане и ще възпре неразрешените вторични движения в рамките на Съюза.
- (16) Задържането може да бъде важен елемент за по-голяма ефективност на системата за връщане на Съюза, като в съответствие с член 15, параграф 1 на Директива 2008/115/ЕО то следва да се използва единствено ако не могат да се приложат ефективно други достатъчни, но по-леки мерки. Задържането може да способства за успешната подготовка и организация на операциите по връщане, по-конкретно когато то е необходимо, за да се гарантира, че незаконно пребиваващите граждани на трети страни няма да се укрият.

⁶ Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).

⁷ Директива 2001/40/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. относно взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни (ОВ L 149, 2.6.2001 г., стр. 34).

⁸ Решение 2004/191/ЕО на Съвета за определяне на критериите и практическите договорености за компенсирането на финансовите дисбаланси, получени в резултат на прилагането на Директива 2001/40/ЕО относно взаимното признаване на решенията относно експулсирането на граждани на трети страни (ОВ L 60, 27.2.2004 г., стр. 55).

- (17) Някои държави членки задържат незаконно пребиваващите лица за максимален срок, който е значително по-кратък от допускания от Директива 2008/115/ЕО срок и от срока, необходим за успешното приключване на процедурата за връщане. Тези кратки срокове на задържане спъват ефективното извеждане.
- (18) Между отделните държави членки има значителни разлики в прилаганите крайни срокове за обжалване на решения, свързани с връщането, като те варират от няколко дена до един месец или повече. Крайният срок следва да осигури достатъчно време, така че да се гарантира достъп до ефективна защита и да бъдат спазени основните права, но същевременно следва да се има предвид, че дългите срокове могат да имат отрицателно въздействие върху процедурите за връщане.
- (19) Незаконно пребиваващите граждани на трети страни следва да се ползват от правото да бъдат изслушани от компетентния орган, преди да бъде взета каквато и да било индивидуална мярка, която ги засяга.
- (20) Съгласно Директива 2008/115/ЕО жалбите срещу решения за връщане следва да имат автоматичен суспензивен ефект, когато в случай на връщане съответният гражданин на трета страна би бил изложен на реален риск от малтретиране, в противоречие с член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, съгласно тълкуването на Съда на Европейския съюз⁹.
- (21) Голям брой държави членки провеждат многократни оценки на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане на различните етапи от процедурата за убежище и процедурата за връщане, което може ненужно да забави връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети страни.
- (22) Връщането на непридружено малолетно или непълнолетно лице в третата страна на произход и събирането му отново с членовете на неговото семейство може да е във висшия интерес на детето. Забраната да се издават решения за връщане на непридружени малолетни или непълнолетни лица, която съществува в националното право на няколко държави членки, не дава възможност на държавите членки да спазват изцяло задължението си да отчитат висшия интерес на детето и да обръщат внимание на конкретните обстоятелства във всеки един случай. Такива забрани могат да породят неочаквани последици за незаконната имиграция, като подбуждат непридружени малолетни или непълнолетни лица да предприемат опасни пътувания, за да стигнат до територията на Съюза.
- (23) Решенията относно правния статут на непридружени малолетни или непълнолетни лица и решенията за връщане на такива лица следва винаги да се основават на индивидуални, мултидисциплинарни и надеждни оценки на техния висш интерес, включително издирване на семейството и оценка на дома. Тези оценки следва да бъдат надлежно документирани.
- (24) В съответствие с член 17 от Директива 2008/115/ЕО, който определя условията, при които държавите членки могат да задържат непридружени малолетни и непълнолетни лица и семейства с малолетни или непълнолетни лица единствено като крайна мярка и за най-краткия подходящ срок, държавите членки следва да гарантират наличието на алтернативи на задържането на деца. Когато обаче не съществуват такива алтернативи, абсолютната забрана на задържането в такива случаи може да възпрепятства пълното спазване на задължението да бъдат взети

---

⁹ Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-562/13 от 18 декември 2014 г.

всички необходими мерки, така че да се гарантира връщането, което води до отмяна на операции по връщане поради укриване на лицата.

- (25) В очакване да бъде прието предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави¹⁰, държавите членки следва да се възползват изцяло от възможността да въвеждат сигнали за забрана за влизане в съответствие с член 24, параграф 3 от Регламент 1987/2006¹¹.
- (26) Настоящата препоръка следва да се отправи до всички държави членки, обвързани от Директива 2008/115/ЕО.
- (27) Държавите членки следва да дадат указания на своите национални органи, компетентни за изпълнението на задачи, свързани с връщането, да прилагат настоящата препоръка при изпълнение на служебните си задължения.
- (28) Настоящата препоръка спазва основните права и принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз. По-специално, настоящата препоръка осигурява пълното зачитане на човешкото достойнство и прилагането на членове 1, 4, 14, 18, 19, 24 и 47 от Хартата и трябва да бъде прилагана в съответствие с това.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

Засилен и по-добър капацитет за връщане

- (1) За да се даде отговор на процедурните, техническите и оперативните пречки за постигането на по-ефективни връщания, до 1 юни 2017 г. държавите членки следва да засилят своя капацитет за извършване на връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, като осигурят интегриран и координиран подход.
- (2) Целите на подобен интегриран и координиран подход в областта на връщането следва да бъдат:
  - а) осигуряване на бързи процедури за връщане и значително увеличаване на дела на връщане;
  - б) мобилизиране, според необходимото, на правоприлагащите и имиграционните органи и координиране на действията със съдебните органи, органите по задържането, системите за настойничество, медицинските и социалните служби, така че да се гарантира наличието на бързи и адекватни мултидисциплинарни ответни действия от всички органи, участващи в процедурите за връщане;
  - в) осигуряване на достатъчен брой обучен и компетентен персонал от всички органи с компетенции в областта на процедурите за връщане, който да е на разположение, ако е необходимо в непрекъснат режим 24 часа в денонощието и 7 дни в седмицата, за да осигури бърз отговор, особено когато е налице нарастващ натиск за изпълнение на

¹⁰ COM(2016) 881 final.

¹¹ Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) (ОВ L 381, 28.12.2006, стр. 4).

задължението за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни;

- г) в зависимост от конкретната ситуация на държавата членка — разполагане на допълнителни служители по външните граници на Съюза с правомощия и капацитет да предприемат незабавни мерки за определяне и проверка на самоличността и правния статут на гражданите на трети страни и незабавно да отказват влизане или да издават решения за връщане на лицата, които нямат право да влизат или да пребивават в Съюза.
- (3) В рамките на интегрирания и координиран подход в областта на връщането следва да се изпълняват по-специално следните задачи:
- а) извършване на бързи медицински прегледи, за да се избегнат евентуални злоупотреби в ситуациите, посочени в точка 9, буква б);
  - б) сътрудничество и обмен на оперативна информация с другите държави членки и Европейската агенция за гранична и брегова охрана за изпълнението на техните цели и задачи;
  - в) пълноценно използване на съответните информационни системи като Евродак, Шенгенската информационна система (ШИС) и Визовата информационна система (ВИС) за получаването на своевременна информация за самоличността и правното положение на съответните граждани на трети страни.
- (4) Държавите членки следва да гарантират, че звената или структурите, натоварени с изпълнението на интегрирания и координиран подход, разполагат с всички необходими човешки, финансови и материални ресурси.

Систематично издаване на решения за връщане

- (5) С цел да се гарантира, че систематично се издават решения за връщане на граждани на трети страни, които нямат или са загубили правото си да пребивават в Европейския съюз, държавите членки следва:
- а) да въведат мерки за ефективно откриване и залавяне на незаконно пребиваващи граждани на трети страни;
  - б) да издават решения за връщане, независимо дали незаконно пребиваващият гражданин на трета страна притежава документ за самоличност или за пътуване;
  - в) да използват по най-добрия начин възможността, предвидена в член 6, параграф 6 от Директива 2008/115/ЕО, за съчетаване в един акт или едновременно приемане на решение за прекратяване на законен престой и решение за връщане, при условие че са спазени съответните гаранции и разпоредби за всяко отделно решение.
- (6) Държавите членки следва да гарантират, че решенията за връщане се издават с неограничен срок на действие, така че да могат да бъдат прилагани във всеки един момент, без да е необходимо повторно стартиране на процедурите за връщане след определен период от време. Това следва да не засяга задължението да се отчита всяка промяна в личното положение на съответните

граждани на трети страни, включително рискът от нарушаване на принципа на забрана за връщане.

- (7) Държавите членки следва систематично да включват в решенията за връщане информацията, че от гражданите на трети страни се изисква да напуснат територията на държавата членка и да достигнат трета страна, с цел да се възпрепятстват и предотвратят неразрешените вторични движения.
- (8) Държавите членки следва да се възползват от изключението по член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2008/115/ЕО, когато това може да доведе до по-ефективни процедури, по-специално в ситуации на значителен миграционен натиск.

Ефективно изпълнение на решенията за връщане

- (9) С цел да се осигури бързото връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, държавите членки следва:
  - а) да организират, в съответствие с Директива 2013/32/ЕС¹², процедури за бързо разглеждане на молбите за международна закрила в рамките на ускорена процедура или, където е целесъобразно, на процедура на границата, включително когато молбата за убежище е подадена единствено с цел да забави или затрудни изпълнението на решение за връщане;
  - б) да предприемат стъпки за предотвратяване на евентуални злоупотреби във връзка с неверни нови медицински оплаквания, които целят да осуетят връщането, например като гарантират наличието на медицински лица, назначени от компетентния национален орган, които да предоставят обективни и независими становища;
  - в) да гарантират, че решенията за връщане са последвани незабавно от искане към третата страна, която следва да приеме обратно лицето, да издаде валидни документи за пътуване или да приеме използването на европейския пътен документ за връщане, издаден в съответствие с Регламент 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета¹³;
  - г) да използват взаимното признаване на решения за връщане, предвидено в Директива 2001/40/ЕО на Съвета и в Решение 2004/191/ЕО на Съвета.
- (10) С цел да се осигури на практика извеждането на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, държавите членки следва:
  - а) да използват задържането според необходимото и целесъобразното в случаите, предвидени в член 15, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО, и по-специално когато съществува опасност от укриване, както е предвидено в точки 16 и 17 от настоящата препоръка;

¹² Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст) (ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 60).

¹³ Регламент (ЕС) 2016/1953 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за утвърждаване на европейски пътен документ за връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави и за отмяна на Препоръката на Съвета от 30 ноември 1994 г. (ОВ L 311, 17.11.2016 г., стр. 13).

- б) да предвидят в националното си законодателство максимален начален срок на задържане от шест месеца, който може да бъде адаптиран от съдебните органи според обстоятелствата по случая, и възможност за по-нататъшно удължаване на срока на задържане до 18 месеца в случаите, предвидени в член 15, параграф 6 от Директива 2008/115/ЕО;
  - в) да приведат капацитета за задържане в съответствие с действителните нужди, включително като при необходимост използват дерогацията за извънредни ситуации, както е предвидено в член 18 от Директива 2008/115/ЕО.
- (11) Държавите членки следва да обмислят налагането, в съответствие с националното си законодателство, на санкции на незаконно пребиваващите граждани на трети страни, които умишлено възпрепятстват процеса на връщане. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и не трябва да възпрепятстват постигането на целта на Директива 2008/115/ЕО.

Процедурни гаранции и средства за защита

- (12) Държавите членки следва:
- а) да слоят, в рамките на възможното, в една процедурна стъпка административните изслушвания, провеждани от компетентните органи за различни цели, като например за издаване на разрешително за пребиваване, за връщане или за задържане. Освен това следва да се разработят нови начини за провеждането на тези изслушвания на граждани на трети страни, например чрез използването на видеоконферентна връзка;
  - б) да предвиждат най-краткия възможен краен срок за обжалване на решения за връщане въз основа на националното право в сравними ситуации, за да се избегнат злоупотреби с права и процедури, по-специално подаването на жалби малко преди предвидената дата за извеждане;
  - в) да гарантират, че се предвижда автоматичен суспензивен ефект на жалбите срещу решения за връщане само когато това е необходимо за съблюдаване на член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата;
  - г) да избягват многократните оценки на риска от нарушаване на принципа на забрана за връщане, ако спазването на този принцип вече е било оценено при други процедури, оценката е окончателна и няма промяна в личното положение на съответните граждани на трети страни.

Семейство и деца

- (13) За да се гарантира спазването на правата на детето и като се отчита в пълна степен висшият интерес на детето и семейният живот в съответствие с член 5 от Директива 2008/115/ЕО, държавите членки следва:
- а) да въведат ясни правила за правния статут на непридружените малолетни или непълнолетни лица, така че да е възможно да се издават решения за

връщане и да се извършват връщания или да им се предоставя право на престой;

- б) да гарантират, че решенията за правния статут на непридружени малолетни или непълнолетни лица винаги се основават на индивидуална оценка на висшите интереси на лицето. Тази оценка следва систематично да отчита дали връщането на непридруженото малолетно или непълнолетно лице в държавата на произход и събирането му със семейството отговаря на неговия висш интерес;
  - в) да въведат целеви политики за реинтеграция на непридружените малолетни или непълнолетни лица;
  - г) да гарантират систематично извършване на оценка на висшите интереси на детето от страна на компетентните органи въз основа на мултидисциплинарен подход, изслушване на непридруженото малолетно или непълнолетно лице и надлежно участие на настойника.
- (14) Като се съблюдават основните права и условията, установени с Директива 2008/115/ЕО, в своето национално законодателство държавите членки не следва да изключват възможността за задържане на малолетни или непълнолетни лица, когато това е строго необходимо, за да се гарантира изпълнението на окончателно решение за връщане, доколкото държавите членки не са в състояние да гарантират по-леки мерки в сравнение със задържането, които да могат да бъдат ефективно прилагани с цел да се гарантира ефективно връщане.

Опасност от укриване

- (15) Всяко от следните обективни обстоятелства следва да представлява оборима презумпция, че е налице опасност от укриване:
- а) лицето отказва да сътрудничи в процедурата за установяване на самоличността, използва фалшиви или подправени документи за самоличност, унищожава или по друг начин премахва съществуващи документи, отказва да предостави дактилоскопични отпечатащи;
  - б) лицето се противопоставя със сила или чрез измама на операцията за връщане;
  - в) лицето не спазва мярка, целяща да се предотврати укриването му и наложена в приложение на член 7, параграф 3 от Директива 2008/115/ЕО, като например не се представя пред компетентните органи или не остава на определено място;
  - г) лицето не спазва съществуваща забрана за влизане;
  - д) лицето извършва неразрешени вторични движения към друга държава членка.
- (16) Държавите членки следва да предвидят надлежно отчитане на следните критерии като показател за опасността незаконно пребиваващият гражданин на трета страна да се укрие:
- а) изрично изразено намерение да не се спази решение за връщане;
  - б) неспазване на срок за доброволно напускане;

- в) постановена присъда за тежко престъпление в държавите членки.

Доброволно напускане

- (17) Държавите членки следва да предоставят възможност за доброволно напускане единствено след искане от страна на съответния гражданин на трета страна, като същевременно гарантират, че гражданите на трети страни са информирани за възможността да подадат подобно заявление.
- (18) В решението за връщане държавите членки следва да предвиждат най-краткия възможен срок за доброволно напускане, необходим за организиране и осъществяване на връщането, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по случая.
- (19) При определянето на продължителността на срока за доброволно напускане държавите членки следва да оценят конкретните обстоятелства по случая, и по-специално перспективата за връщане и готовността на незаконно пребиваващия гражданин на трета страна да сътрудничи с компетентните органи с оглед на връщането.
- (20) Срок, по-дълъг от седем дни, следва да се разрешава само когато незаконно пребиваващият гражданин на трета страна сътрудничи активно с оглед на връщането.
- (21) Не следва да се предоставя срок за доброволно напускане в случаите, предвидени в член 7, параграф 4 от Директива 2008/115/ЕО, по-специално когато е налице опасност лицето да се укрие, според предвиденото в точки 16 и 17 от настоящата препоръка, и в случай на предишни присъди за тежки престъпления в други държави членки.

Програми за подпомагане на доброволното връщане

- (22) До 1 юни 2017 г. държавите членки следва да разполагат с оперативни програми за подпомагане на доброволното връщане, които да са в съответствие с общите стандарти за програми за подпомагане на доброволното връщане и на реинтеграцията, разработени от Комисията в сътрудничество с държавите членки и одобрени от Съвета¹⁴.
- (23) Държавите членки следва да предприемат действия, за да подобрят процеса на разпространение на информацията относно доброволното връщане и програмите за подпомагане на доброволното връщане сред незаконно пребиваващите граждани на трети страни, в сътрудничество с националните образователни, социални и здравни услуги.

Забрани за влизане

- (24) За пълноценно използване на забраните за влизане държавите членки следва:
- а) да гарантират, че забраните за влизане са валидни от деня, в който гражданите на трети страни напуснат ЕС, така че действителната им продължителност не е неправомерно съкратена; това следва да се

¹⁴ Заключение на Съвета от 9 — 10 юни 2016 г.

гарантира в случаите, когато датата на заминаване е известна на националните органи, а именно в случаите на извеждане и на напускане във връзка с програма за подпомагане на доброволното връщане;

- б) да въведат начини за проверка дали гражданин на трета страна, който пребивава незаконно в Европейския съюз, е заминал в рамките на срока за доброволно напускане, и да осигурят ефективно проследяване, в случай че лицето не е заминало, включително чрез издаването на забрана за влизане;
- в) систематично да въвеждат в Шенгенската информационна система от второ поколение сигнал за забрана за влизане в приложение на член 24, параграф 3 от Регламент № 1987/2006; както и
- г) да въведат система за издаване на решение за връщане в случаите, когато незаконното пребиваване е установено в момента на проверка при излизане. Когато е обосновано, след извършването на индивидуална оценка и при прилагане на принципа на пропорционалността, следва да се издава забрана за влизане с цел да се предотвратят бъдещи рискове от незаконен престой.

Съставено в Брюксел на 7.3.2017 година.

За Комисията
Dimitris AVRAMOPOULOS
Член на Комисията

